

САБОРНИК

БИЛТЕН БЕОГРАДСКЕ САБОРНЕ ЦРКВЕ
СВЕТОГ АРХАНЂЕЛА МИХАИЛА

НЕДЕЉА, 2. ФЕБРУАР 2020, ГОДИНА 21, БР. 21

Проф. др Милош Ковић: СВЕТОСАВСКИ И КОСОВСКИ ЗАВЕТ

Свака епоха је преломна и сваки дан је пресудан. Сваког тренутка суочавамо се са Слободом да одаберемо и одлучимо. Свака, и најмања ситница, о којој брзо и рутински судимо, крије скривена значења и непредвидиве последице. Кроз избор између слободе и страха, истине и лажи, пожртвованости и саможивости, ми се свакодневно срећемо са Светосавским и Косовским заветом. Свака Светосавска беседа би, верујем, требало да садржи очинске, јеванђеоске речи Светог Саве упућене игуману манастира Студенице Спиридону, у писму насталом у Јерусалиму, 1234. или 1235. године: “Чувај се, чедо моје слатко, да не изиђеш из неког мога завета. Да, ако човек и цео свет добије, а душу своју изгуби, која је корист?” ...

Свакога дана ми се, дакле, сусрећемо са Светим Савом и Светим кнезом Лазаром. Дођу, међутим, времена посебно бременита искушењима и препуна питања на која ваља дати брзе и праве одговоре. Такво је и наше доба. Видели смо смене целих епоха, распадање моћног Варшавског пакта, пропаст Совјетског Савеза, промене граница, крваве ратове и разарање Југославије. Нама који се сећамо оног старог света, понекад се чини као да смо живели два различита живота, пре и после пада Берлинског зида, уједињења Немачке и разбијања Југославије. Искусили смо вишедеценијску, систематску, антисрпску хистерiju у западним медијима, за којом су дошли масовни, припремљени, некажњени злочини над Србима. Ти методи и механизми потпуно су упоредиви са оним што је, у нацистичкој Немачкој и Европи, учињено Јеврејима. ... Срби из Хрватске су побијени и протерани. Иста судбина стигла је Србе у Сарајево и, најстрашније и најсистематичније, на Косову и Метохији. Преостали Срби у Хрватској асимилију се у Хрвате. У Црној Гори, бивши Срби који су *продали веру за вечеру* и приграбили полуге државне моћи, надреалним идентитетским инжењерингом, покушавају да претопа Србе у Црногорце. ... Србија је под сталном уценом да ће бити поново нападнута и коначно распарчана. Део њене територије, Косово и Метохија, већ се налази под непријатељском окупацијом.

Сви знамо колико у овим страшним догађајима има српске одговорности и последица одрицања од Светосавског и Косовског завета. То је, међутим, питање за савест наших генерација и генерација наших очева и

дедова. Ове младе људе, који су вечерас са нама, чекају њихова искушења и њихове победе, које се морају задобити. Нема разлога да од њих захтевамо да плаћају рате и камате за наше лакомислене, коцкарске дугове. То што су вечерас са нама показује, међутим, да они знају да, упркос свему, одговоре на суштинска питања могу да им дају само праотачки Завети и предања. ... Јер, време ових младих људи тек долази, а са њима долази и наше време. Одавно

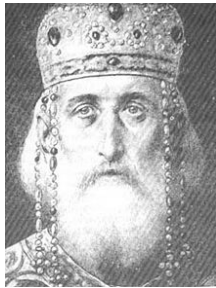
смо разумели да од непријатеља не можемо да очекујемо ни добру вољу ни милост. Због тога, међутим, не треба да, како се то у Србији каже, “мењамо свест”, нити да се, како се то у Црној Гори чини, одрекнемо српског националног идентитета. Кукавичлук и конвертитство не воде у спасење, него у поругу и срамоту. Потребно је, напротив, само да останемо оно што су били наши преци и што јесмо, и да спремни сачекамо промене.

Реч је, наравно, о ономе што се назива променом снага у свету. То се, ево, догађа, и то брже него што су се многи од нас надали. Нашим нараштајима, који су се већ нагледали толиких чуда, сада је дато да присуствују наглом слабењу евроунијске, па и америчке империје. Искуство нас учи да будемо опрезни и стрпљиви. Чињеница је, међутим, да се данас у Србији, Републици Српској и Црној Гори у будућност гледа са поуздањем каквог није било у последњих неколико деценија. ДОЛАЗИ ВРЕМЕ НОВИХ ПРИЛИКА И НОВИХ ИСКУШЕЊА. Какве ћемо одговоре дати и да ли ћемо поново осрамотити претке и постидети потомке, зависиће, опет, понајвише од наших слободних одлука.

Важно је, међутим, да разумемо да, у сфери духа, већ имамо најважније услове, или ресурсе, за победу. Они су у нашој прошлости, садашњости и будућности. ПОТРЕБНО НАМ ЈЕ ДУБИНСКО И СТВАРНО РАЗУМЕВАЊЕ НАЦИОНАЛНЕ ИСТОРИЈЕ. Тек тада, она ће моћи да буде наше упориште и извор охрабрења. Нација која у свом сећању има Светог Саву и Светог кнеза Лазара, Мишар, Вучји До, Цер, Колубару, али и Јасеновац, “Олују” и “Милосрдног анђела”, НЕМА НИ ПРАВА ДА СЕ ПРЕДА, НИ РАЗЛОГА ДА ТРПИ НАСИЉЕ. Срби не могу и не умеју да се одрекну слободе јер су њоме пелцовани пре много векова. Потребно је, међутим, да живимо у свом времену, да добро познајемо савремени свет, како онај који сматрамо пријатељским, тако нарочито онај који у нама види непријатеља. Међу Србима, нарочито у расејању, има сасвим довољно оних који тај свет познају довољно дуго и темељно, и који су спремни да послуже своје роду и отачаству. Коначно, наше главно упориште није ни у прошлости ни у садашњости, него у будућности. Оно је у нашој вери, у идеалима које, неизмењене, предајемо у наслеђе својим потомцима. Ту веру и те идеале, већ вековима, чува наша Српска црква.

Подстицаји за дубинско разумевање националне историје налазе се свуда око нас. ... У вековима постојања Пећке патријаршије, од 1557.

до 1766, док су Срби живели без своје државе, као иноверци, под влашћу једног шеријатског царства и две римокатоличке државе, ојачан је и уобличен ПОСЕБАН ИДЕНТИТЕТ СРБА КАО ЗАЈЕДНИЦЕ ЗАВЕТА, ВЕРЕ И СЕЋАЊА, са средишњим култовима Светог Саве и Светог Симеона, Немањића и Светог кнеза Лазара. На пространим територијама унутар граница Пећке патријаршије признато је и учвршћено присуство српског народа. ... Жарко Видовић је одрицање кнеза Лазара од *царства земаљског* и одређење за *царство небеско* тумачио као израз историјске свести српског народа о томе да је време државе прошло, и да је ЦРКВА ПОСТАЛА ИСТИНСКО ИСХОДИШТЕ И УТОЧИШТЕ СРПског НАРОДА И ЊЕГОВИХ ЗАВЕТА. Под синтагмом *царство земаљско* крије се, у ствари, држава, док би *царство небеско* била Црква. Жарко Видовић иде и даље, па указује на исклизућа која ће, у свести српског народа, као заветне заједнице, изазвати култ државе, успостављен у 19. веку, по угледу на Немце. ... Није сваком народу дато да својим јунаштвом и својом муком ствара државе. Уз то, сви балкански народи су у 19. веку имали стране, германске династије, док су само Срби имали чак три своје, српске, националне династије. ...

Па ипак, данас само СРПСКА ЦРКВА успешно прелази наметнуте балканске границе и спаја Србе у Црној Гори, Србији, Републици Српској и Хрватској; САМО ОНА ЈЕ У СТАЊУ ДА САЧУВА ИДЕНТИТЕТ СРБА у САД, Канади, Немачкој, Британији или Француској. Она то, уосталом, ради вековима. Само Црква представља наш прави, суштински, непрекинути континуитет са временом Светог Саве. Својом скоро непромењеном вером, култом и предањем, она наша данашња, збуњена поколења непосредно спаја са поколењима Светог Саве, цара Душана, Светог кнеза Лазара, Ивана Црнојевића, владике Петра II Петровића Његоша или Карађорђа.

У временима која долазе, мораћемо да се вратимо себи. Али, ко смо ми? Ни лична историја свакога од нас, нити национална историја и традиција нису једнозначни и лако схватљиви. *Упознати себе* - задатак није лак. Али, има ли важнијег и достојнијег прегнућа?

Из беседе на Светосавској академији, у Митрополији црногорско-приморској, крипта Саборног храма Христовог Васкрсења у Подгорици, 26. јануара 2017. године

Тако бијаше кроз цијелу потоњу историју нашу: када год барјак Завјета Косовскога испадаше из руку вођа народних у бласто њихових неслога и међусобног сатирања, од њиховога безумља највише пострадаваше распамећени народ, а када га те руке чврсто држаху и високо над собом уздизаху, њиховим се благоверним разбором народ просвјетљиваше и из пропасти уздизаше. *Весна Никчевић*

У НЕДЕЉИ 33. ПО ДУХОВИМА ПРОСЛАВЉАМО:

- 02.(20) Преподобни Јевтимије Велики
- 03.(21) Преподобни Максим Исповедник; Свети мученик Неофит
- 04.(22) Свети апостол Тимотеј; Преподобномученик Анастасије
- 05.(23) Свети свештеномученик Климент Анкирски
- 06.(24) Преп. Ксенија Римљанка; Св. муч. Вавила; Св. Ксенија Петроградска
- 07.(25) Св. Григорије Богослов; Преп. Публије; Преп. Григорије Пећки
- 08.(26) Преподобни Ксенофонт и Марија

ПРЕПОРУКА КЊИГЕ ЗА ОВУ НЕДЕЉУ

ЗВОНАРИ СЛОБОДЕ

Изванредна књига Александре Нинковић Ташић и Бранислава Станковића, у издању ИК *Catena Mundi*, представља изузетно историјско сведочанство о двојници српских великана - Светом владици Николају и Михаилу Пупину, а посвећена је великом хуманисти и добротвору српског народа, Арноу Гујону. Кроз животописе владике Николаја и Пушина, њихову заоставштину, њихову високу мисао и духовно благо, а нарочито кроз њихове тачке сусрета у времену, простору и вечности, даје се шифра за разумевање српског националног питања, његове праве историје, наслеђа предака и путоказа за будућност. Књига открива и многе мање познате и непознате податке из живота и рада двојнице Срба који су променили свет и који га, својим завештањима, мењају и данас, дајући смисао нашим сударима са обесмишљеним светом. Садржи и оригиналну преписку, фото-документацију и сведочанство како су славу Српства проносили светом изузетни појединци, чак и у најтежим временима. Ово је књига за сваки српски дом.

Чувајте се свих ортака који у Бога не верују. Никад у историји нити један Србин без вере у Бога није учинио ниједно велико дело од Немање до Карађорђа и војводе Мишића. Без Бога ни преко прага - говоре Срби одувек. Тешко је бити прави Србин. Само прави човек може бити и прави Србин.

Св. владика Николај

Побегао сам са Војне границе зато што су цареви те земље хтели да ме помаћаре; из Прага сам побегао јер сам се противио аустријском германизму; побећи ћу и из Делавер Ситија, ако се од мене очекује да одбацам своје српске назоре и постанем Американац. Моји српски назори су моја мајка, моје родно место, моја Српска православна црква и мој српски језик. Ко од мене очекује да се одрекнем својих српских назора, то је исто као да ми одузима живот.

Михаило Пупин

Главни и одговорни уредник: протојереј-ставрофор Петар Лукић. Уредник издања: Ивана Радовановић. Тел. храма: 011/2636-684. Факс: 011/2636-566. www.saborna-crkva.com. sabornik@saborna-crkva.com. Тираж: 1000 примерака.